

Amb un peu a Barcelona i un a Vilanova, en Fernando Tortajada, fill de Tarragona, considera que vint-i-vuit anys de carrera li han ensenyat que **"la dificultat del tracte amb els clients i amb l'Administració o la manca d'iniciativa fa que projectes innovadors no trobin promotor"**. Aquesta reflexió va portar Fernando a considerar la possibilitat de muntar una promotora poc convencional. Es tracta d'una empresa que porta la gestió global d'un projecte, amb capacitat per escometre programes complexos, que tenen la característica comuna de la innovació tècnica i projectual. **"Aquestes especificitats no solament constitueixen un criteri de treball, per a mi: són també un estímul i una diversió"** En una activitat concebuda amb aquests criteris, no es pot treballar sol **"Quan es tracta d'un problema d'interès comú, els ajuntaments et solen donar un cop de mà"**, aclareix. **"Aquest ha estat el nostre cas, tant a Vilanova com a d'altres llocs, on gràcies a l'Administració hem pogut endegar aquestes promocions emblemàtiques. Se'ns ha permès experimentar amb arquitectura bioclimàtica i més industrialitzada. Perquè l'arquitectura sigui tradicional no ens cal construir com els romans, sinó dissenyar uns edificis amb característiques de solidesa i durabilitat que responguin als nous materials, formes de vida i tendències"**. Quan parla de **"noves tendències"** el nostre protagonista sap molt bé el que diu: **"Avui l'urbanisme és un gran condicionant per a la societat. Ara les ciutats són més obertes, s'hi han incorporat els espais verds i altres equipaments, de manera que la convivència als municipis s'ha transformat. Tot això s'ha de reflectir en l'arquitectura"**.

Per a en Fernando, **"experimentar amb la nostra feina no constitueix un risc econòmic, perquè en definitiva l'arquitecte és un gestor que té moltes coses en compte a l'hora d'idear una nova creació, entre elles el tractament que exigeix cada tipus de territori. La nostra formació ens dona a conèixer múltiples disciplines econòmiques, tècniques i humanístiques. De tota manera, necessitem l'ajuda d'especialistes en qüestions com ara les estructures, les instal·lacions, el medi ambient o d'altres"**. Reconeix que **"la mà d'obra ja no és el que era abans, avui dia els professionals de la fusta o del guix, per exemple, són escassos"**. I això encareix el preu de la construcció: **"Malauradament, els oficis que tots coneixíem s'han perdut; ha estat un miracle trobar artistes per poder reconstruir el Liceu. L'artesanía s'aprecia cada cop més, perquè queden molt poques coses fetes a mà"**. Tenint en compte que a cal Fernando s'hi fa un tipus d'arquitectura molt específica, **"una part important dels qui treballen en les nostres construccions són plantilla pròpia, perquè hi ha feines que no es poden subcontractar. Són entre vuitanta i cent persones les que es mouen en cada promoció. Ens preocupa disposar de la quantitat de mà d'obra qualificada que cada projecte es mereix"**.

Quan es parla d'innovació amb els clients o l'Administració, el nostre convidat té molt clar que **"no ens entenen, però els agrada el que suggerim. És una música que sona bé. En definitiva, el que demanen és que els transmetis la certesa que allò que els proposes funciona"**. I quan aquest treball s'orienta cap a la vivenda, aquests són

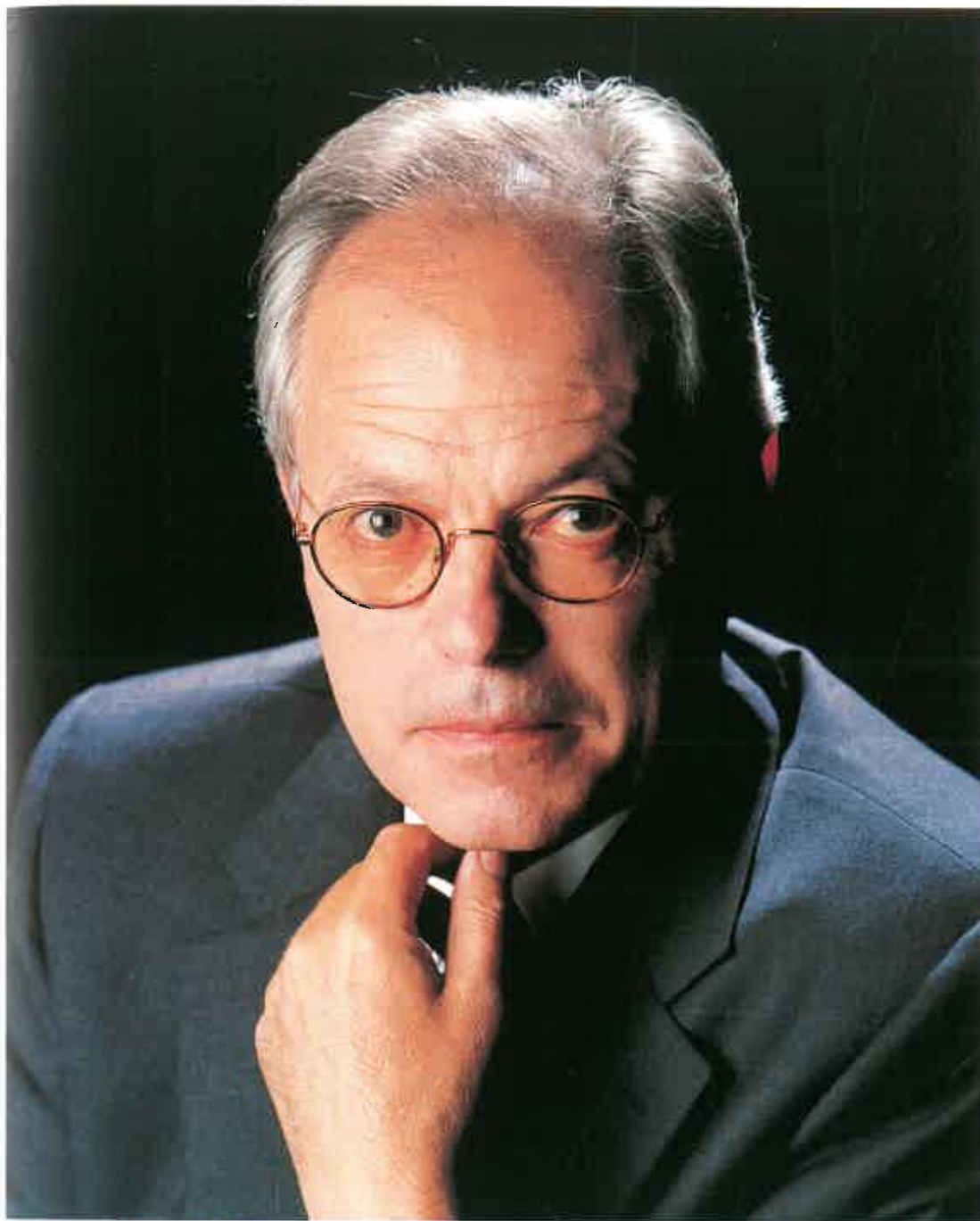
els canvis que l'Antoni constata: **"Estem avançant cap a una cultura més dedicada a l'oci, perquè la família passi més hores a casa. La jornada laboral es redueix cada cop més. Ara l'habitatge ja no és per anar-hi a dormir, de manera que la seva funcionalitat ha canviat: es busca que estigui ben assolellat i comunicat, que sigui confortable... Fins i tot es nota en la decoració: abans es compraven els mobles i prou. Això es veu especialment en les parelles joves, que volen viure d'una manera diferent de la que han vist fins ara"**. I és que, en definitiva, quan adquireixes una casa, **"compres la il·lusió. De la mateixa manera que adquireixes el cotxe que t'ha fet goig en un catàleg o una revista, adquireixes l'habitatge que has vist i que representa un determinat estàndard de confort i tecnologia"**.

En Fernando destaca que **"el període pre-olímpic i olímpic van suposar el desvetllament de l'interès per l'arquitectura i l'urbanisme, però detecta que va portar a una arquitectura de pell, sense balcons, amb una textura molt simplificada. Hi ha una tendència a complementar la introversió d'aquest tipus de construcció amb l'obertura d'espais urbans. L'element del balcó, per exemple, molt absent en una certa arquitectura contemporània, constitueix una prolongació de la teva vivenda cap a fora, un espai de relació interior-exterior que dona una millor qualitat de vida"**.

Què ens porten els aires de renovació arquitectònica? **"S'hi apliquen els recursos que ofereixen la natura i la intel·ligència artificial. S'aprofita el sol, mitjançant panells d'energia solar per escalfar l'aigua de manera gratuïta. És funció de l'arquitecte decidir com incorporar aquests elements a la coberta sense que es vegin. Nosaltres vam importar uns panells de Suïssa que s'adaptaven perfectament a les cobertes inclinades, aportant-hi unes corbes que concedien un aire diferent a l'edifici. D'aquesta manera, no es nota que has incorporat un afegit a l'immoble"**. A grans trets, entre els objectius de l'arquitectura moderna hi ha **"l'estalvi energètic, però també la integració de l'edifici a l'entorn"**.

La comunió amb la natura per què advoca el nostre protagonista és evident en moltes de les seves feines: **"A la Vallflosca, a la comarca del Pallars Jussà, hem presentat el projecte d'un complex de vacances d'estiu i hivern. No hi farem cap intervenció que tingui impacte a la muntanya. Els estudis d'impacte estudien totes les implicacions en el medi, des de la climatologia fins la manera d'eliminar els residus, passant per la vegetació, la fauna, les implicacions socials i ambientals. Això garanteix una intervenció correcta en el territori"**. És clar que dominar totes aquestes qüestions requereix un constant aprenentatge: **"Dediques moltes hores a la lectura. La taula està cada cop més plena de papers, però resulta engrescador veure com avancen temes que abans eren impensables. Ara mateix estem dissenyant un edifici terciari en el qual tots els serveis comuns funcionaran mitjançant energia fotovoltaica. Esperem que el resultat compensi la inversió que aquest projecte ha significat"**.

Per al nostre interlocutor, **"avui dia l'arquitecte és un empresari que obre al client els ulls a un altre món"**, un món apassionant del qual en Fernando Tortajada ens ha deixat entreveure alguns bocins.

“Ara les ciutats són més obertes, s’hi van incorporant espais verds i altres equipaments, de manera que la convivència als municipis s’ha transformat. Tot això s’ha de reflectir en l’arquitectura”

Fernando Tortajada - Barcelona (Barcelonès)